

Personajul literar

Este o persoana care participa la actiunea unei opere literare. Personajele literare nu apar decat in operele epice si cele dramatice.

Denumirea provine de la latinescul *persona* – „masca de teatru , rol, actor”. Personajul literar este o prezenta prin intermediul careia scriitorul isi exprima indirect conceptiile, ideile in opera epica/ dramatica; fiinte imaginate de scriitor, devenite *actanti* ai intamplarilor, oameni transfigurati artistic. Ca *iinstanta narativa* este un element esential in structura textului epic/dramatic si au mai multe denumiri: „fiinte de hartie” (R.Barth), „fiinte fictionale” (T Pavel), „actant” (Greimas), „actor” (J.Lintvelt), „erou” (M bahtin si J Lintvelt).

Clasificarea personajelor

1. *Dupa raportul cu realitatea*

Fictive –fantastioce, alegorice, legendare (ex: Lostrita din povestirea cu acelasi titlu de V.Voiculescu, personajele din basme, personajele romanului alegoric „Istoria ieroglifica” al lui D.Cantemir)

Istorice – Alexandru Lăpușeanul

Arhetipale – repeta comportamentul stramosului mitic (zeu, semizeu, erou, animal totemic; gesturile, cuvintele, experinetele devin exemplare sau emblematice, sintetizand valori general-umane:Nechifor Lipan, Vitoria, Gheorghita din romanul „Baltagul” de M Sadoveanu, Dionis si Maria din nuvela „Sarmanul Dionis” de M Eminescu – intruchipare a cuplului ademic).

2. *Dupa semnificatia morala:*

Pozitive

negative

3. *Dupa olocul si rolul indeplinit in compozitia operei:*

Principale – aflate in prim-planul actiunii, conturate puternic: Vitoria din „Baltagul”, de M Sadoveanu;

Secundare – au un rol mai putin important in actiune; de obicei adjuvanti ai celor principali: Minodora, parintele Daniil Milies din „Baltagul”

Episodice – aparr numai intr-un singur episod: mos Pricop, alti hangii din „Baltagul”

4.*Dupa mobilitatea lor in cadrul naratiunii:*

Mobile (dinamice) – se schimbă profund pe parcursul acțiunii, a căror transformare este justificată, verosimilă, convingătoare: (Felix din „Enigma Otiliei”, de G. Calinescu; Ghita și Ana din nuvela „Moara cu noroc” de I. Slavici).

Imobile (statice) – nu evoluează pe parcursul acțiunii (Klica din nuvela „Moara cu noroc” de I. Slavici; Aurica, Aglae Tulea din „Enigma Otiliei” de G. Calinescu)

4. După complexitatea sau densitatea lor psihologică

Plate (unidimensionale) – construite în jurul unei idei sau calități, având manifestări previzibile (Costache Giurgiuveanu din „Enigma Otiliei” de G. Calinescu)

Rotunde (multidimensionale) – au capacitatea de a surprinde cititorul în mod convingător, prin reacții imprevizibile, gesturi, atitudini (Ion din romanul cu același titlu de L. Rebreanu; Ștefan Gheorghidiu din „Ultima noapte” de C. Petrescu)

6. După felul cum sunt construite:

Individuale – reprezintă un singur individ

Colective – reprezentate de un grup uman (multimea din nuvela „Alexandru Lapusneanu” de C. Negruzzi)

Într-o tipologie largită pot fi semnalate următoarele categorii de personaje:

- a) Personajul *eponim*: numele da și titlul operei
- b) Personajul *protagonist* și *antagonist*: personaje principale aflate într-o relație conflictuală ireductibilă (Ghita și Lica din „Moara cu noroc” de I. Slavici)
- c) Personajul *functional* – îndeplinește o funcție: confidentul, provocatorul, așa cum este jandarmul Pinteș din nuvela lui Slavici „Moara cu noroc”, prietenul comun, mijlocitorul, Stanica Rătuș din „Enigma Otiliei” de G. Calinescu.
- d) Personajul *de fundal* – lipsit de complexitate sau de individualitate, necesar pentru rezolvarea intrigii: boierii Motoc, Spâncioc și Stroici din nuvela „Alexandru Lapusneanu” de C. Negruzzi
- e) Personajul *reflector* – este „purtătorul de cuvânt” al naratorului, din a cărui perspectivă sunt relatate la un moment dat faptele, are o putere superioară de a simți și de a înțelege (Mini și Nory din romanul „Concert din muzica de Bach” de Hortensia Papadat-Bengescu)
- f) Personajul *alter-ego* – este „purtătorul de cuvânt” al naratorului; în romanul realist conferă un grad sporit de obiectivitate/autenticitate (Titu Herdelea din „Ion” de L. Rebreanu)

Tipul avarului (zgârcitului)

#1. Hagi Tudose din nuvela cu același nume de Barbu Ștefănescu Delavrancea

Hagi Tudose este tipul concret al avarului, având ca trăsătură dominantă patima sa față de bani, care-l dezumanizează și îl aduce în pragul nebuniei. Personajul este urmărit în evoluție din copilărie și până la bătrânețe, pe măsură ce plăcerea de a economisi bani se transformă într-o zgârcenie maladivă, distrugătoare, halucinantă.

#2. Costache Giurgiuveanu din romanul „Enigma Otiliei” de George Călinescu

Este un însetat de bani și de viață. Are multă afecțiune pentru Otilia, dar practic nu întreprinde nimic pentru a-i asigura viitorul și nici pentru a o înfia. Pentru moș Costache banul reprezintă un scop în sine, el fiind reprezentativ ca personaj, pentru tipul burghezului avar.

#3. Mara din romanul cu același nume de Ioan Slavici (discutabil)

Deși este zgârcită, Mara nu este lacomă, setea de bani nu o dezumanizează, fiind mereu motivată și animată în acțiunile ei de dragostea maternă. Construită din lumini și umbre, eroina nu se îndură, totuși, să cheltuiască bani pentru copiii ei. Astfel, Persida este dusă la mănăstire, cu bani puțini, iar lui Trică îi refuză să-i răscumpere serviciul militar ca să-l scape de armată.

Tipul arivistului (parvenitului)

#1. Stănică Rațiu din romanul „Enigma Otiliei” de George Călinescu

Arivistul fără scrupule și escrocul lovcace (vorbăreț, limbut), Stănică este un avocat fără procese, care își exercita debitul verbal în sânul familiei și în cercul prietenilor. Leneș și incapabil să muncească pentru a-și câștiga existența, Stănică stă gata de atac, fiind în permanență în așteptarea unei moșteniri, care i se pare singura soluție de trai. Activitatea lui constă, în general, în căutarea unor căi de a obține bani, de la oricine, fără discriminare: de la Otilia, Felix și Pascalopol, de la Marina, precum și de la rudele sale. Este convins că va putea pune odată mâna pe banii lui moș Costache, pe care, într-adevăr, îi fură, pur și simplu.

#2. Dinu Păturică din romanul „Ciocoi vechi și noi”, de Nicolae Filimon

Dinu Păturică este ambițios, viclean, brutal și grosolan în acțiunile sale, obsedat de ascensiunea socială, în slujba căreia pune o imaginație diabolică, trăsături ce reies, indirect, din comportament și atitudine. În construcția personajului există o ipocrizie, dar și o inteligență malefică pe măsură. Primit în casele postelnicului Tuzluc, în funcția modestă de ciubucciu, el adoptă masca supușeniei și a umilinței, iar acest prim pas pe „pământul făgăduinței” îl face optimist: „am pus mâna pe pâine și pe cuțit; curagiu și răbdare, prefăcătorie și iușchiuzarlâc (dibăcie, șiretenie) și ca mâne voi avea și eu case mari și bogății ca ale acestui fanariot”. Simulând atât de bine devotamentul, în scurtă vreme Tuzluc îi acordă încredere deplină, dându-i ca misiune supravegherea țitoarei sale, Chera Duduca. Din momentul în care Duduca devine amanta lui, apoi complice în ruina postelnicului, Păturică este sigur că „a învățat pe dinafară alfabetul norocului”.

#3. Tănase Scatiu din romanul cu același nume de Duiliu Zamfirescu

Tănase Scatiu, din opera cu același nume a lui Duiliu Zamfirescu, este un continuator al lui Păturică, în linia ariviștilor români, reprezentând „omul-căpușă, care se umflă pe măsură ce victima se sleiește de puteri”. Rapacitatea sa îi aduce bunăstare, cămătăria, moșia conului Dinu, iar murdara lui bogăție îl înzestrea cu fata boierului de nevastă și mandatul de deputat, împlinindu-se, astfel, destinul omului necultivat dar inteligent, îndrăzneț, neoprit de piedici morale, rapace și, mai ales, dârz. Aceasta ar fi esența acestui parvenit, dacă ar trebui caracterizat în câteva cuvinte.

#4. Ion din romanul cu același nume de Liviu Rebreanu

Din punctul de vedere al categoriei morale, Ion este tipul arivistului, înrudit cu Dinu Păturică sau cu Tănase Scatiu, cei fără scrupule morale, ce folosesc femeia ca mijloc de parvenire.

Tipul țaranului

#1. Ion din romanul cu același nume de Liviu Rebreanu

Ion ridică pământul în rândul valorilor sacre. Acesta iubește mai presus de orice pământul.

#2. Mara din romanul cu același nume de Ioan Slavici

Mara se ocupa cu mica negustorie, alergând fără odihnă din Radna, la Lipova sau la Arad, trăind modest și adunând banii cu multă chibzuință. Mediul în care trăiește Mara, alcătuit din târgoveți, breslași, negustori etc, îi trezește dorința de a-și depăși condiția și de a se face respectată.

#3. Onache Cărăbuș din romanul „Povara bunătății noastre” de Ion Druță

Este prototipul muncitorului de la țară, adică tipul țaranului perseverent, structurat pe principiul adevărului. Onache este un țaran optimist, plin de viață.

#4. Gheorghe din romanul „Frunze de dor” de Ion Druță

Tipul femeii moderne

#1. Doamna T din „Patul lui Procust” de Camil Petrescu

Doamna T reprezintă tipul de feminitate modernă, mai întâi, pentru că se distinge printr-un farmec aparte, prin misterul fascinant pe care-l emană, apoi, pentru că ea întruchipează, pentru prima oară într-o viziune românească, un spirit feminin intelectualizat și, totodată, femeia independentă din punct de vedere material, ea fiind proprietara unui magazin de mobilă stil.

#2. Ela din „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” de Camil Petrescu

Ela, ca și Doamna T, din „Patul lui Procust”, este femeia modernă, care își folosește frumusețea și eleganța pentru a avansa social. Este, mai ales, noul tip de femeie care nu mai acceptă în niciun fel tutela bărbatului.

#3. Otilia din „Enigma Otiliei” de G. Călinescu

Actele ei sunt motivate de voința acută de independență, de emancipare. „Sunt capricioasă, vreau să fiu liberă”. Otilia întruchipează modelul femeii moderne, independente, inteligente, capabilă să ia decizii. A devenit, dintr-o copilă naivă, inocentă, o femeie matură, total diferită de cea pe care o știa Felix. Ea rămâne într-o penumbră de mister în tot romanul. Enigma ei este însăși feminitatea ei, mereu proaspătă, ludică și indescifrabilă.

Tipologia obsedatului

#1. Apostol Bologa din „Pădurea Spânzuraților” de Liviu Rebreanu

Este primul erou din literatura română întruchipat de intelectualul ce trăiește o dramă de conștiință, un tragic conflict interior, declanșat de sentimentul datoriei de cetățean, ce-i revine din legile statului austro-ungar și apartenența la etnia românească. Liviu Rebreanu analizează personajul din punct de vedere psihologic cu obiectivitate și, pentru prima oară în proza românească, aduce în prim plan o criză de conștiință a unui intelectual ce aspiră la o existență bazată pe principii morale solide, clare și intransigente.

#2. Ion în „Ion” de L. Rebreanu

De la început, Ion este sfâșiat de două glasuri interioare: Glasul pământului și Glasul iubirii, căzând victima acestor patimi. „Glasul pământului pătrundea năvalnic în sufletul flăcăului ca o chemare, copleșindu-l. Se simțea mic și slab ca un vierme pe care-l calci în picioare”, se menționează în operă.

#3. Puiu Faranga din „Ciuleandra” de L.Rebreanu

Fiind un roman de analiză psihologică, accentul se pune pe conturarea trăsăturilor personajului principal. Primează conflictul interior care se dă între ceea ce ar vrea să fie și ceea ce este cu adevărat, între personalitatea lui și masca pe care și-o dă jos abia la finalul romanului.

Tipologia îndrăgostitului

#1. „Sărmanul Dionis” de Mihai Eminescu

Sărmanul Dionis dezbate soarta tragică a omului superior, a omului de geniu într-o societate ostilă adevăratelor valori spirituale, societate care încearcă să se detașeze, refugiindu-se în vis. Trăiește în casa unui bătrân preot și o iubește pe Maria, fiica acestuia. La îndemnul umbrei, pleacă într-o călătorie cosmică împreună cu iubita sa Maria, fiica boierului Mesteacăn. Pământul e prefăcut într-un mărgăritar pe care-l atârână la salba iubitei sale (motivul umbrei și al dedublării).

#2. Felix Sima din „Enigma Otiliei” de George Călinescu

Relația dintre Felix și Otilia scoate la iveală „simțiri până atunci latente” din interiorul tânărului, care se îndrăgostește de cea cu care împărtășește condiția de orfan. Dragostea lui Felix pentru Otilia este neschimbată, statornică, indiferent de gesturile fetei, iar asta arată faptul că atunci când vine vorba de iubire, este sensibil, timid, impulsiv, imatur și naiv.

#3. Ioana și Ștefan din romanul „Delirul” de Marin Preda

#4. Rusanda și Gheorghe din „Frunze de Dor” de Ion Druță

Dragostea dintre ei e evidentă la începutul romanului: „a scos repede o batistă, a pornit cu ea spre buze, dar mâna n-a îndrăznit să ștergă arsura primei dragoste...”; ambele personaje dețin același statut social – cel neschimbat de timp – copii de țărani, dar odată cu zidul pus de inovație, adică posibilitatea Rusandei de a deveni intelectuală – profesoară, dragostea lor trece la scara descendentă, fiind „speriată” de acel nou în care ar trebui să intre. Asta în timp ce Gheorghe rămâne același om al țărânei.

Tipologia intelectualului

#1. Victor Petrini din „Cel mai iubit dintre pământeni” de M. Preda

Victor Petrini reprezintă tipul intelectualului lucid; asistent universitar, profesor de filosofie, el își analizează cu luciditate și își problematizează existența.

#2. Ștefan Gheorghidiu din „Ultima noapte de dragoste, prima noapte de război” de Camil Petrescu

El este cel care compune, filtrează și organizează toate evenimentele din propria perspectivă. Se înscrie în seria eroilor camilpetrescieni însetați de absolut, de ideal, reprezentând, de fapt, tipul intelectualului inadapdat, cel care își compune propria lume pe care încearcă să o aplice.

Tipologia creatorului

#1. Personajul Manole din „Meșterul Manole” de Lucian Blaga

Manole, prin destinul său creator, este un erou de tragedie antică și, în același timp, este un Prometeu, un erou civilizator, fiindcă este nevoit să aleagă între pasiunea devastatoare pentru creație și iubire, dragoste de viață.

#2. Moș Mihail din „Sania” de Ion Druță

El visa să facă o sanie „pentru care și cel de seama lui i-ar zice bade”, adică un lucru valoros, în care s-ar vedea că a pus mult suflet. Cu toate că soția sa era „sprintenă la minte” și „îndată prindea firul”, ea l-a părăsit, fiindcă nu înțelegea ce-i creația meșterului adevărat.

Tipul tânărului în devenire

#1. Felix din „Enigma Otiliei” de George Călinescu

Felix, după absolvirea liceului, timp în care locuise la internat, vine la București pentru a urma facultatea de medicină ca și tatăl său.

#2. Gheorghică din „Baltagul” de Mihail Sadoveanu

Deja la 17 ani el este inițiat în viața de păstor, întrucât coborase cu ciobanii, cu oile, cu asinii și cu dulăii la iernat. Ajuns la adolescență și fiind o fire sensibilă și meditativă, Gheorghică își amintește nostalgic de copilăria lipsită de griji și petrecută în mijlocul naturii, cu turmele și în tovărășia povestirilor. Gheorghică trece de la starea de inocență a copilăriei la maturitate, alăturându-se mamei sale în tentativa acesteia de a-l găsi și de a-l pedepsi pe asasinul tatălui său.

#3. Rusanda din „Frunze de dor” de Ion Druță

Prin Rusanda Druță, autorul a abordat problema creșterii tinerii intelectualității basarabene.

#4. Gheorghe din „Frunze de dor” de Ion Druță

Gheorghe rămâne a fi om al țărânei.

Tipul copilului universal

#1. Nică din „Amintiri din copilărie” de Ion Creangă

Nică este personajul cu tipul copilului universal, trecând prin diverse perioade ale copilăriei în care face șotii, interacționează cu lumea din jur, colegi, profesori, părinți și descoperă lumea înconjurătoare.

#2. Ionuț din „Horodiște” de Ion Druță

Ionuț a fost cel mai mic dintre copiii familiei sale.

#3. Lucian din „Hronicul și cântecul vârstelor” de Lucian Blaga

Tipul domnitorului tiran

#1. Personajul Alexandru Lăpușneanul în lucrarea cu același nume de Costache Negruzzi

Întruchipează tipul domnitorului tiran și crud, care conduce țara într-un mod absolutist, fără a ține cont de părerile boierilor. Personajul este construit din contraste și în antiteză cu celelalte personaje, are o psihologie complexă, cu calități și defecte puternice.

Tipul gentlemanului

#1. Pascalopol din „Enigma Otiliei” de George Călinescu

Tipul copilului răsfățat

#1. Goe din „D-1 Goe” de I.L.Caragiale

#2. Ionel din „Vizită” de I.L.Caragiale

Tipul omului ratat, nerealizat în viață, dominat de teamă

 # Gavrilescu din „La țigănci” de Mircea Eliade.

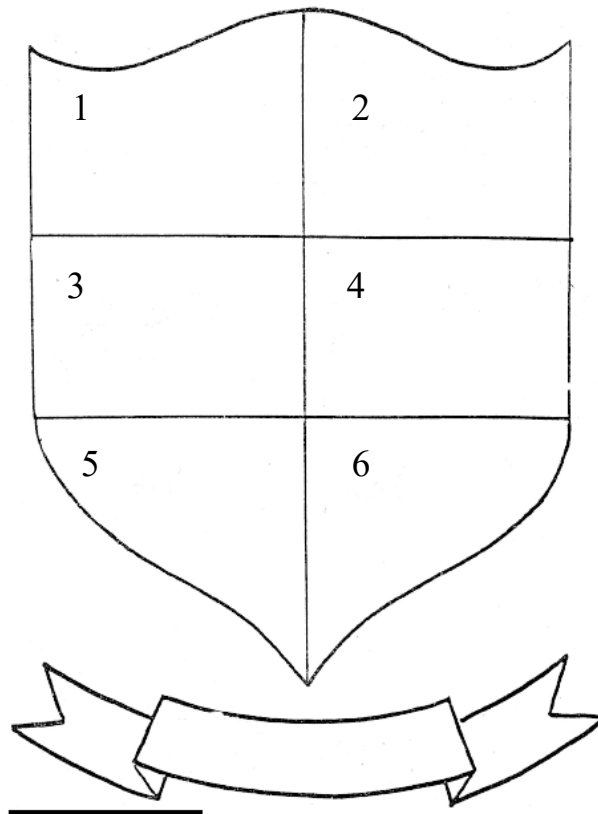
Tehnica blazonului

Tehnica se sprijină pe un suport metaforic : blazonul, a cărui conotație trimite către noblețea persoanelor sau a grupurilor .Participanții au de completat compartimentele unor steme cu desene, simboluri sau cuvinte care pot semnifica elemente importante ale reprezentării unui personaj literar. Scopul este prezentarea cât mai densă și mai concisă. Exercițiul presupune și un efort de gândire valorizantă.

EXEMPLU:

Odinioară, **nobilii aveau un blazon**, care să îi reprezinte. Completează blazonul de mai jos pentru personajul

.....

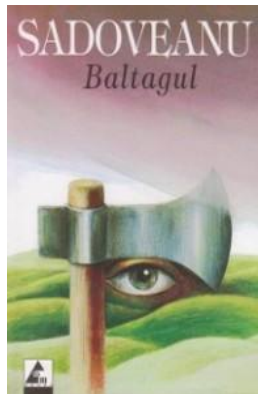

1. Cea mai mare realizare a personajului.
2. Ce-mi place mai mult la cei din jurul personajului.
3. Ce prețuiește cel mai mult acest personaj.
4. Ce mi-ar plăcea, ca scriitor, să îmbunătățesc la personaj.
5. Dacă ar fi să fac să dispară personajul, ce aș vrea să-și amintească cititorii despre el.
6. Ce motiv ar avea cineva să deteste personajul?

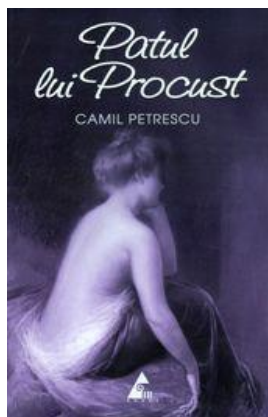
Cele mai reprezentative personaje feminine din literatura română

Femeile au ocupat și ocupă un rol important în literatura din toate colțurile lumii . Ele servesc drept muze celor ce le oferă viață și personalitate.

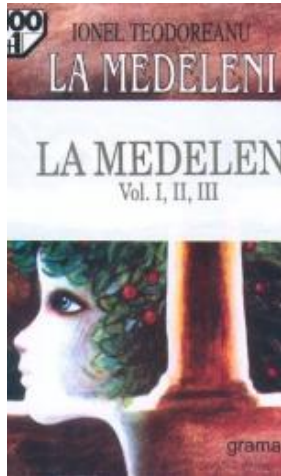
Cum nici literatura românească nu duce lipsă de asemenea muze, vă ofer o selecție cu cele mai semnificative personaje feminine din literatura noastră.

Vitoria Lipan, eroina lui Mihail Sadoveanu din „Baltagul” reprezintă femeia-detectiv a literaturii române. Ea dovedește dragostea pe care i-o poartă soțului ei prin decizia de ai îi face dreptate prin propriile forțe și în același timp rămâne o mamă iubitoare și protectoare. Un „Hamlet feminin” (G. Călinescu), construiește portretul femeii puternice din lumea arhaică, stăpână de sine, femeie credincioasă, superstițioasă ce prin inteligența și intuiția de care dă dovadă reușește să prindă criminalii soțului său.

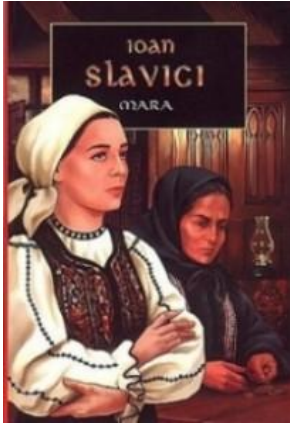
Doamna T. din „Patul lui Procust” al lui Camil Petrescu este prima femeie intelectuală a literaturii române, independentă din punct de vedere financiar, ea deținând un magazin de mobilă stil. Este învăluită de mister din pricina pasiunilor pentru artă și literatură, femeia superioară, femeia modernă.

Olguța lui Ionel Teodoreanu din opera „La Medeleni” este „un drac îngeresc, un amestec de puritate și de înclinații spre mici răutăți”. Ea este nonconformista cu un caracter puternic ce încearcă să subordoneze tot ceea ce se află în jurul său. Este inteligentă, perspicace și precoce, dar totodată manifestă și un teribilism al vârstei.

Otilia, cea care dă misterul romanului lui George Călinescu „Enigma Otiliei” reprezintă idealul feminin al acestuia, mărturisind că Otilia este „eroina mea lirică, tipizarea mea în ipostază feminină”. Fata de optsprezece ani se remarcă prin copilăria pe care reușește să o îndeplinească cu maturitatea și prin imprevizibilitatea de care dă dovadă. Pentru Costache ea este „fe-fe-fetița mea”, pentru Felix este o femeie superiară, admirabilă pe care nu o poate înțelege, pentru Pascalopol este o femeie în devenire, pentru Stănică Rațiu ea este o fată deșteaptă, iar pentru Aglae și Aurica este o zănatecă.

Mara, personajul principal din romanul cu același nume al lui Ioan Slavici, este o văduvă ce domină prin putere și complexitate. George Călinescu vede în Mara „tipul comun al femeii de peste munți și în genere al văduvei, întreprinzătoare și aprige, la care apare proporția aceea de zgârcenie și de afecțiune maternă, de hotărâre bărbătească și de sentiment al slăbiciunii femeiești”, iar Nicolae Manolescu o consideră „prima femeie capitalist din literatura noastră”, iar portetul fizic dat de autor îi completează imaginea „Muiere mare, spătoasă și cu obrajii bătuți de soare, de ploii și de vânt”.

Zoe Trahanache, personajul feminin din „O scrisoare pierdută” a lui Ion Luca Caragiale este prima femeie din opera autorului care nu face parte din lumea mahalalelor, ci din burghezie. Zoe își afirmă caracterul în fața oricui, este inteligentă, ambițioasă, încearcă să pară o doamnă distinsă, fidelă și o familistă convinsă. Deși nu are dreptul de a participa la viața politică, aceasta reușește să își impună candidatul în favoarea intereselor personale.

CARACTERIZAREA PERSONAJELOR - ENIGMA OTILIEI, G CĂLINESCU

Grupa 1 Felix Sima

- Personajul se încadrează într-o anumită tipologie. Selectați din următoarea listă posibilele variante care caracterizează personajul nostru:
  - Intelectualul în formare
  - Personaj comic
  - Personaj de roman realist balzacian
  - Personaj fantastic
  - Personaj martor și actor
  - Personaj negativ
  - Personaj realist modern
  - Personaj reflector
  - Personaj romantic
- Plecând de la următoarele afirmații stabiliți valoarea de Adevăr sau Fals a fiecăreia, corectând acolo unde este cazul cu afirmația corectă:
- A/F Călinescu creează caractere dominate de o trăsătură definitorie, realizând tipologii
- A/F Felix este definit de Călinescu „*martor și actor*”, deschide romanul prin descrierea casei lui Costache Giurgiuveanu, privită în detaliu și îl încheie cu aceeași imagine a clădirii văzute din perspectiva eroziunii timpului
- A/F Romanul pune în centrul narativ al acțiunii formarea personalității lui Felix, de aceea poate fi considerat un bildungsroman
- A/F Felix nu este un participant direct la acțiune, nu este personaj în roman
- A/F Felix este fiul avocatului Iosif Sima, de la Craiova, care plecase din țară și-l lăsase în grija tutorelui său
- A/F Portretul fizic, din primul capitol, sugerează, prin detaliile descrierii, următoarele trăsături morale: voința și ambiția, ce conturează o distincție nativă
- A/F Comportamentul, gesturile, atitudinile, faptele conturează o fire rațională, lucidă, cu o mare nevoie de certitudini, o fire analitică și un spirit de observație
- A/F De la început Felix nu simte nimic pentru Otilia, îi este indiferentă

- A/F El înțelege că într-o societate degradată în esențele ei morale, dragostea nu mai poate fi un sentiment pur, este lucid și rațional
- A/F Pe parcursul romanului personajul nu evoluează
- A/F Nu este stăpânit de ambiție
- A/F Vine la București din dorința de a studia dreptul, aspirând la o carieră strălucită
- A/F Este considerat străinul care sondează noul mediu, în care tocmai a intrat, este inițial uimit și timorat atunci când cunoaște noii membri ai familiei
- A/F În incipit, autorul utilizează caracterizarea indirectă: *”Uniforma neagră îi era strânsă bine pe talie, ca un veșmânt militar, iar gulerul tare și foarte înalt și șapca umflată îi dădeau un aer bărbătesc și elegant. Fața îi era însă juvenilă și prelungă, aproape feminină din pricina şuvițelor mari de păr ce-i cădeau de sub șapcă, dar culoarea măslinie a obrazului și tăietura elinică a nasului corectau printr-o notă voluntară întâia impresie.”*
- A/F În relație cu Costache, acceptă comportamentul acestuia bizar, înțelegându-l
- A/F În raport cu Otilia, descifrează taina acesteia, deoarece o iubește
- A/F Caracterizat de perseverența în atingerea scopului său

CARACTERIZAREA PERSONAJELOR - ENIGMA OTILIEI, G CĂLINESCU

Grupa 2 Otilia Mărculescu

- Personajul se încadrează într-o anumită tipologie. Selectați din următoarea listă posibilele variante care caracterizează personajul nostru:
  - Aristocrata
  - Personaj de roman citadin de analiză psihologică
  - Personaj mitic
  - Personaj principal de roman tradițional
  - Personaj principal de roman realist balzacian
  - Personaj realist modern
  - Personaj secundar de roman subiectiv de analiză psihologică
  - Tipul feminității
- Plecând de la următoarele afirmații stabiliți valoarea de Adevăr sau Fals a fiecăreia, corectând acolo unde este cazul cu afirmația corectă:
  - A/F Despre Otilia, afirmă Călinescu este „eroina mea lirică”
  - A/F O tânără de douăzeci de ani, este fiica primei soții a lui Costache Giurgiuveanu, o femeie frumoasă și bogată
  - A/F Este fascinantă și imprevizibilă, deosebindu-se de alte personaje din literatura română prin aceea că se află permanent într-un proces dinamic de continuă devenire.
  - A/F Portretul fizic este redat prin ochii lui Costache Giurgiuveanu: *„un cap prelung și tânăr de față, încărcat de bucle, căzând până la umeri. Fata, subțirică, îmbrăcată într-o rochie foarte largă pe poale, dar strânsă tare la mijloc și cu o mare coleretă de dantelă pe umeri, îi întinse cu franchețe un braț gol și delicat...”*
  - A/F Titlul romanului scoate în evidență un personaj șters, nesemnificativ
  - A/F Prin descrierea camerei, Călinescu surprinde aspectul ei împrăștiat și dezordonat
  - A/F Manifestă lipsa înțelegerii față de Costache
  - A/F Otilia reprezintă feminitatea imprevizibilă, o ființă enigmatică pentru Felix și Pascalopol
  - A/F Pentru Felix este o enigmă deoarece nu se schimbă

- A/F În afirmația: „*Sunt o nebună, Felix, nu trebuie să te iei după mine*” este utilizată caracterizarea directă
- A/F Pluriperspectivismul este o modalitate modernă de caracterizare ce constă în reflectarea poliedrică a personalității Otiliei

CARACTERIZAREA PERSONAJELOR - ENIGMA OTILIEI, G CĂLINESCU

Grupa 3 – Costache Giurgiuveanu

- Personajul se încadrează într-o anumită tipologie. Selectați din următoarea listă posibilele variante care caracterizează personajul nostru:
  - Aristocratul
  - Avarul
  - Personaj de roman citadin de analiză psihologică
  - Personaj central de roman realist balzacian
  - Personaj mitic
  - Personaj principal de roman tradițional
  - Personaj secundar de roman subiectiv de analiză psihologică
  - Tipul geniului
- Plecând de la următoarele afirmații stabiliți valoarea de Adevăr sau Fals a fiecăreia, corectând acolo unde este cazul cu afirmația corectă:
  - A/F Costache nu influențează destinul personajelor din roman
  - A/F Este tatăl lui Felix
  - A/F Este tipul personajului avar, care încearcă să-și depășească condiția, umanizat de dragostea sinceră pentru Otilia
  - A/F Apariția sa în incipit este bizară, răspunsurile lui având rolul de a-l dezorienta pe Felix
  - A/F Călinescu utilizează în prezentarea lui caracterizarea indirectă: „Capul îi era atins de o calviție totală și fața părea aproape spână și, din cauza aceasta, pătată”
  - A/F Aspectul exterior și interior al casei părginite, aflate aproape în ruină, ilustrează sărăcia personajului
  - A/F În fragmentul: „Bătrânul mânca cu lăcomie vârând capul în farfurie” este surprinsă foamea ce-l stăpâna pe acesta
  - A/F Gesturile, bâlbâiala, răgușeala sunt arme de apărare, reacții provocate de teama de a nu fi jefuit
  - A/F Ținuta vestimentară este ridicolă, poartă ciorapi de lână groși, plini de găuri, unghiile netăiate, ghetetele de gumilastic, evidențiază sărăcia personajului
  - A/F Este dominat de o suspiciune permanentă față de oricine.

- A/F Este dominat de patima pentru bani
- A/F Pentru Otilia are doar sentimente de obligație
- A/F Banii și-i ține în bancă, într-un cont pe numele lui
- A/F Vrea să-i construiască Otiliei o casă, cumpără materiale noi
- A/F Are chiriași de la care fură sau confiscă diverse lucruri pe care apoi le valorifică
- A/F Este temător față de oricine, are o spaimă evidentă față de oficialități, de autorități
- A/F Caracterizarea se realizează prin tehnica focalizării, caracterul personajului se dezvăluie progresiv, de la datele exterioare ale existenței lui: mediul, locuința, camera, fizionomia

CARACTERIZAREA PERSONAJELOR - ENIGMA OTILIEI, G CĂLINESCU

Grupa 4 – Leonida Pascalopol

- Personajul se încadrează într-o anumită tipologie. Selectați din următoarea listă posibilele variante care caracterizează personajul nostru:
  - Avarul
- Burghezul rafinat
  - Personaj de roman citadin de analiză psihologică
  - Personaj de roman realist balzacian
  - Personaj principal de roman tradițional
  - Personaj realist modern
  - Personaj secundar de roman subiectiv de analiză psihologică
  - Tipul geniului
- Plecând de la următoarele afirmații stabiliți valoarea de Adevăr sau Fals a fiecăreia, corectând acolo unde este cazul cu afirmația corectă:
  - A/F Este prezentat cititorului prin ochii lui Costache
  - A/F Pascalopol este moșier, burghez rafinat
  - A/F Este un om zgârcit, cu gesturi ciudate, neîngrijit
  - A/F Domn de o noblețe desăvârșită, culant, echilibrat și răbdător, plin de tact față de toți
  - A/F Pentru Otilia este o simplă cunoștință
  - A/F El se consideră un om ratat din punctul de vedere al studiilor și matrimonial, vrea să se facă util celorlalți
  - A/F Îi redă libertatea Otiliei cu aceeași noblețe sufletească ca să poată deveni „nevasta unui conte” din sentimente de umanitate
  - A/F Pascalopol nu fusese căsătorit niciodată